

Finlandia-palkintotilaisuus 30.11.2022

Suomen Kirjasäätiön hallituksen puheenjohtaja Mari Kolin puhe

Arvoisa yleisö, ärade publik,

Tänään juhlimme Finlandia-palkintojen voittajia, suomalaista kirjallisuutta ja lukemisen merkityksellisyyttä.

Kesällä luin uudestaan Märta Tikkasen kirjeomaelämäkerran, *Måste försöka skriva*. Viimeisen sivun jälkeen laskin kirjan käsistäni tuohtuneena. Kävin kiivasta pään sisäistä dialogia Märtan kanssa tämän avioliitosta ja lasten kärsimyksistä jättiläisvauvaksi muuttuneen alkoholisti-isän varjossa. Eihän se nyt niin mene, että onnettomaan avioliittoon on jätävä!

Jag läser en intervju, där Märta Tikkanen minns sin ungdoms revolutionerande läsoplevelse, Margaret Mitchells *Borta med vinden*. Hon drömde att liksom Scarlett O'Hara hitta sitt livs Rhett Butler och möta livets motgångar med stolthet, *tomorrow is another day*. Jag förstår inte Märtas val bättre, men blir påmind om att litteraturen kan påverka den riktning våra liv tar.

Vaikuttava kirjallisuus voi olla taiteellista, viihteellistä, lohduttavaa, jännittävää. Se saa provosoida, ärsyttää, sysätä meidät oman mukavuusalueemme ulkopuolelle, pakottaa ulos omista näkemyksellisistä turvakuplistamme, saada meidät katsomaan elämää jonkun toisen silmin. Kirjallisuuden voimaa luoda siltoja erilaisten maailmojen välillä ei voi näinä polarisoitumisen aikoina väheksyä.

Läsfärdighet är en av byggstenarna i vår grundläggande utbildning och den utvecklas bäst genom att man får läsa mycket. Varje barn och ung borde garanteras rättigheten att, som Märta Tikkanen, få växa upp med många starka läsoplevelser, som bär in i vuxenlivet.

Kielellä, kirjoilla ja erilaisilla lukutaidoilla on valtava merkitys lasten ja nuorten oppimisen polkuun, aikuiseksi kasvamisen taitoon. Lukemalla opimme välttämättömiä kansalais-taitoja, kykyä hahmottaa ja ottaa kantaa siihen ympäristöön, jossa elämme. Digitalisaatio ja pätkätekstit ovat huolestuttavalla tavalla vähentäneet kirjojen lukemista nuorten parissa.

Jos kehityssuunta ei muutu, minkä tiedon, kielitaidon ja kokemuksen varassa rakennamme tulevaisuuden yhteiskuntaa? Osaammeko eläytyä myös vastakkaisiin näkemyksiin?

Pitäkäämme yllä uskoa valoisampaan tulevaisuuteen, jota rakennetaan sana sanalta, ajatus ajatukselta. Opetellaan kuuntelemaan toisiamme vähän paremmin, siihen kirjallisuus tarjoaa oivan avun.

Toivotan teille kaikille ikimuistoista iltaa!

Jag önskar er alla en oförglömlig kväll!